

«Өзбек тили» пәни бойынша
Педагогтердің білімін бағалауға арналған тест спецификациясы
 (2023 жылдан бастап қолдану үшін)

- 1. Мақсаты:** Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтарды аттестаттау барысында педагогтердің білімін бағалауға арналған тест тапсырмалырын әзірлеу.
- 2. Міндеті:** Педагогтардың біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.
- 3. Мазмұны:** «01140600 Негізгі орта білім берудегі тіл мен әдебиетті оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы, 4S01140604 «Өзбек тили мен әдебиеті» біліктілігіне арналған «Өзбек тили» пәни бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

Т/р	Мавзу	Т/р	Мавзу қисмлари
01	Тилшунослик фанининг бўлимлари	01	Тилларнинг пайдо бўлиши, тилларнинг қариндошлик муносабатлари ва умумий назарий масалалари
02	Фонетика	02	Фонетика. Унинг графика, орфоэпия ва орфография бўлимлари билан узвий боғлиқлиги. Унли ва ундош товушлар
		03	Нутқнинг фонетик бўлиниши фраза (жумла), такт (синтагма), сўз, бўғин, товуш. Нутқ товушларининг ўзгариши.
03	Лексикология ва фразеология	04	Сўз ва унинг маънолари Сўз маъносининг ўзгариши Сўзнинг ўз ва кўчма маъноси.
		05	Сўзнинг шакл ва маъно муносабатига кўра турлари. Маънодош сўзлар. Шаклдош сўзлар. Қарама-қарши маъноли сўзлар. Фаол ва нофаол сўзлар. Иборалар. Адабий тил ва услубият. Сўзлашув услуби, илмий услуб, расмий-идоравий услуб, оммабоп (публицистик) услуб, бадий услуб.
04	Морфология	06	Морфема. Ўзак морфема. Қўшимча морфема (аффикс морфема). Сўз таркиби. Сўзларнинг тузилишига кўра турлари. Сўз ясалиши
		07	Морфология Мустакил сўзларни Тақлидий сўзлар ва ундовлар. Модал сўзлар. Ёрдамчи сўзларни ўқитиш методикаси. Морфологик таҳлил методикаси 1.Сўз таркиби бўйича таҳлил. 2.Сўз туркумлари бўйича таҳлил.
05	Синтаксис	08	Сўз бирикмаси. Тенг боғланиш, тобе боғланиш. Тобе сўз билан ҳоким сўзнинг боғланиш усуллари

		09	Гап. Гапнинг ифода мақсадига кўра турлари. Гапнинг тузилишига кўра турлари. Гап бўлаклари. Гапнинг уюшиқ бўлаклари. Гапнинг ажратилган бўлаклари. Содда гап. Содда гап бўйича таҳлил
		10	Кўшма гап синтаксиси. Боғланган кўшма гаплар Тобе гапли кўшма гаплар Боғловчисиз кўшма гаплар. Кўшма гап бўйича таҳлил. Кўчирма ва ўзлаштирма гаплар
06	Пунктуация	11	Пунктуация. Тиниш белгилари таснифи ва уларнинг тавсифи.
07	Билимни назорат қилиш	12	Ёзма иш ёзиш усуллари. Диктант, баён, иншо, эссе ёзиш
Контекстли вазифалар (матн, жадвал, графикалар, статистика, расм ва бошқалар)			

4. Вазифа мазмунининг тавсифи:

Тилшунослик фанининг бўлимлари. Тилларнинг пайдо бўлиши, тилларнинг қариндошлик муносабатлари ва умумий назарий масалалари

Фонетика. Фонетика. Унинг графика, орфоэпия ва орфография бўлимлари билан узвий боғлиқлиги. Унли ва ундош товушлар. Нутқнинг фонетик бўлиниши фраза (жумла), такт (синтагма), сўз, бўғин, товуш. Нутқ товушларининг ўзгариши

Лексикология ва фразеология. Сўз ва унинг маънолари. Сўз маъносининг ўзгариши. Сўзнинг ўз ва кўчма маъноси. Сўзнинг шакл ва маъно муносабатига кўра турлари. Маънодош сўзлар. Шаклдош сўзлар. Қарама-қарши маъноли сўзлар. Фаол ва нофаол сўзлар. Иборалар.

Морфология. Морфема. Ўзак морфема. Кўшимча морфема (аффикс морфема). Сўз таркиби. Морфология. Мустақил сўзлар. Тақлидий сўзлар ва ундовлар. Модал сўзлар. Ёрдамчи сўзларни ўқитиш методикаси. Морфологик таҳлил методикаси. Сўз таркиби бўйича таҳлил. Сўз туркумлари бўйича таҳлил. Сўзларнинг тузилишига кўра турлари. Сўз ясалиши. Кўшма гап синтаксиси. Боғланган кўшма гаплар. Тобе гапли кўшма гаплар. Боғловчисиз кўшма гаплар. Кўшма гап бўйича таҳлил. Кўчирма ва ўзлаштирма гаплар.

Синтаксис. Сўз бирикмаси. Тенг боғланиш, тобе боғланиш. Тобе сўз билан ҳоким сўзнинг боғланиш усуллари. Гап. Гапнинг ифода мақсадига кўра турлари. Гапнинг тузилишига кўра турлари. Гап бўлаклари. Гапнинг уюшиқ бўлаклари. Гапнинг ажратилган бўлаклари. Содда гап. Содда гап бўйича таҳлил

Пунктуация. Тиниш белгилари, тиниш белгиларининг турлари, нутқ оқими, ёзув, нукта, вергул, ундов белгиси, савол белгиси, икки нукта, дефис, қавс, тирноқ, вергул нукталари, пунктуация тамойиллари.

Билимни назорат қилиш. Ёзма иш ёзиш усуллари. Диктант, баён, иншо, эссе ёзиш.

5. Тестнинг бир нўсқасидаги тест тапсырмаларининг қийиндиги: Тест тапсырмаларининг қийиндиги 3 даражада бериледи: базалық даражада (А) – 25 %; орташа даражада (В) – 50 %; юғары даражада (С) – 25 %.

Базалық даражадаги тест тапсырмалари қарапайым билим мен дағдыларын пайдалануға, түсушиниң ең төменги дайындық даражине баға беруге, белгилі бір нўсқаулардың көмегимен әрекеттерди орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негизделген.

Орташа даражадаги тест тапсырмалари негизги билим мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерди тануға, деректерди талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерди қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабилеттерин бағалауға негизделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмасын орындау уақыты: Бір тапсырманы орындау ұзақтығы орташа -1,5-2 минут.

8. Бағалау: Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Төрт жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға 0 балл алады.

- 2 ва ундан ортиқ хатолар учун - 0 балл.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Ш.Наралиева. Ұзбек тили: 10-синф дарслиги. Алматы, «Жазуши»-2019й.

2. Ш.Наралиева. Ұзбек тили: 11-синф дарслиги. Алматы, «Жазуши»-2020й.

3. Р.Сайфуллаева., Л.Раупова., Ш.Наралиев. Ҳозирги ўзбек тили лексикологияси ва фразеологияси. Алматы Эверо 2022

4. Ұ Ш.Наралиева., Н.Досметова., Н.Абдалиев., М.Абдураупова., Ф.Абдалиев. Ұзбек тили. 7-синф. Алматы “Жазушы” 2017. стр.

5. Р.Сайфуллаева., Л.Раупова., Ш.Наралиев. Ҳозирги ўзбек тили синтаксиси. Алматы Эверо, 2022

6. Ш. Наралиева., Н.Досметова. Ұзбек тили. 9-синф. Алматы “Жазушы” 2019

7. Р.Сайфуллаева., Л.Раупова., Ш.Наралиев. Ҳозирги ўзбек тили морфологияси. Алматы Эверо, 2022

8. М. Сапарниязова, Х.Қодирова, Ш.Наралиева. Ҳозирги ўзбек тили фонетикаси. Алматы Эверо, 2022

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрлігінің
Техникалық және кәсіптік
білім департаменті

(қолы)

(Т.А.Ә)

«___» _____ 2023ж.

